
Notiser

MEDISINSK NYTT

ÅSLAUG HELLAND

Email: ahelland@gmail.com

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

Epilepsi kontrollert av «ketogen diett»

Behandlingsresistent epilepsi kan kontrolleres av en diett bestående av lite karbohydrater, men mekanismen har vært ukjent. Denne strenge dietten tvinger kroppen til å bruke fett som energikilde og fører til ketose.

Forskere ved Harvard University har nylig belyst årsaksmekanismene, og deres funn tyder på at dietten regulerer elektriske signaler i et område av hjernen som kontrollerer generaliserte kramper (J Neurosci 2007; 27: 3618 – 25).

Forskerne brukte musehjerner og fant at visse elektriske signaler ble redusert ved ketose. Denne effekten var avhengig av bestemte kaliumkanaler i hjernen, og reduksjonen i elektrisk aktivitet uteble hvis kanalene var eliminert ved genetisk manipulasjon eller medikamentelt.

Screening for abdominalt aortaaneurisme

Effekten ved screening av eldre menn for abdominalt aortaaneurisme vedvarer i opptil sju år. Det er konklusjonen i en britisk randomisert undersøkelse (Ann Intern Med 2007; 146: 699 – 706).

Over 67 000 menn i alderen 65 – 74 år ble randomisert til screening eller ikke screening. Etter en sju års oppfølgingsperiode kunne forskerne konstatere at i gruppen som fikk screeningstilbud, var dødeligheten nesten halvert (hasardratio 0,53). Rupturraten blant dem som hadde normale funn ved ultralydscreening, var lav (0,54 per 10 000 personår).

Økning av intracerebrale blødninger?

Mens insidensen av intracerebrale blødninger blant personer under 75 år er falt med om lag 50 % de siste 25 år, er den stort sett uendret blant personer over 75 år. På grunn av den voksende andel eldre er antall intracerebrale blødninger derfor steget, ifølge en befolkningsbasert studie fra Oxford publisert i *Lancet Neurology* (2007; 6: 487 – 93).

Resultatene viste at rateratio for blødninger var 0,53 blant personer under 75 år. Insidensen av blødninger relatert til utilstrekkelig behandlet hypertensjon falt (rateratio 0,37), mens blødninger relatert til antitrombotisk behandling steg (rateratio 7,4). Antitrombotisk behandling var en av årsakene til økningen i blødninger hos personer over 75 år.

Syrehemmer beskytter mot residiv av blødende ulcus

En protonpumpehemmer kombinert med celekoksib er sikrere enn celekoksib alene for smertelindring blant artrittpasienter med høy risiko for utvikling av blødning i øvre del av mage-tarm-kanalen. Det er konklusjonen i en randomisert og placebokontrollert undersøkelse publisert i *The Lancet* (2007; 369: 1621 – 6).

Ingen av de 137 pasientene som fikk kombinasjonsbehandlingen, utviklet blødende ulcus 13 måneder etter randomiseringen. Blant de 136 pasientene som fikk placebo sammen med celekoksib, oppsto 12 (8,9 %) tilfeller av et nytt blødende ulcus.

Celekoksibbehandlingen besto av 200 mg to ganger daglig, mens i kombinasjonsgruppen brukte man esomeprazol 20 mg to ganger daglig i tillegg. Det var ingen vesentlige forskjeller på etterlevelse eller bivirkningsprofil mellom gruppene.

Med henblikk på COX-2-hemmernes bivirkningsprofil burde forskerne også ha undersøkt en tredje gruppe, nemlig en kombinasjon av et ikke-selektivt NSAID-preparat pluss protonpumpehemmeren, ifølge en kommentar i *Ugeskrift for Læger* (2007; 169: 2292).

Zoledronsyre reduserer risikoen for ryggfrakturer

Zoledronsyre er et nytt bisfosfonat, der behandlingen består i en årlig infusjon. Midlet ser ut til å redusere risikoen for vertebrale frakturer og hoftefrakturer hos postmenopausale kvinner i en treårsperiode. Dette er konklusjonen i en multisenterstudie publisert i *New England Journal of Medicine* (2007; 356: 1809 – 22).

Studien omfattet over 7 700 kvinner i alderen 65 – 89 år. De ble randomisert til enten placebo eller infusjon med 5 mg zoledronsyre én gang i året i tre år.

Etter tre år var insidensen av vertebrale frakturer 3,3 % i intervensjonsgruppen, mot 10,9 % i placebogruppen. Risikoen for hoftefraktur ble også redusert (1,4 % mot 2,5 %). Pasientene i zoledronsyregruppen hadde imidlertid en høyere risiko for atrieflimmer (1,3 % mot 0,5 %).

Oropharynxcancer korrelert med papillomvirus

Oral infeksjon med humant papillomvirus (HPV) er sterkt assosiert med kreft i oropharynx – uavhengig av alkohol- eller tobakksforbruk. Oralsex med flere end fem partnere eller vaginalsex med flere end 25 partnere er også sterkt assosiert med oropharynxcancer. Det er konklusjonen i en pasient-kontroll-

studie med en kohort på 100 personer med nylig diagnostisert oropharynxkreft og 200 kontrollpersoner, som ble undersøkt ved Johns Hopkins Hospital i Baltimore i perioden 2000 – 05 (N Engl J Med 2007; 356: 1944 – 56).

De fleste pasientene var menn (86 %). Mange partnere var assosiert med en tredobling av krefttrisikoen (OR > 3). Jo færre partnere, desto svakere var assosiasjonen. Tumor var også assosiert med oralinfeksjon med HPV-16 og med minst én av de 37 HPV-typene. Seropositivitet for HPV-16 var også sterkt korrelert (OR 32).

Resultatene fra denne og andre studier tyder på en årsakssammenheng, men det kan ikke bevises i en pasient-kontroll-studie (Ugeskr Læger 2007; 169: 2384).

Mild astma – en dose daglig

Pasienter med mild astma, som er velkontrollert med flutikasoninhalasjon to ganger daglig, kan skifte ut behandlingen med én daglig flutikasoninhalasjon kombinert med salmeterol. Endringen fører ikke til flere episoder av behandlingssvikt. Til gjengjeld vil skifte til én tablett montelukast daglig medføre økt risiko for forverring. Det er konklusjonen i en randomisert, dobbeltblind, prospektiv studie publisert i *New England Journal of Medicine* (2007; 356: 2027 – 39).

Studien omfattet 500 pasienter med mild astma ved 19 behandlingssentre i USA. Alle var velkontrollert på flutikason 100 µg to ganger daglig. De ble allokert til enten uendret medikasjon, montelukast eller flutikason pluss salmeterol én gang daglig.

Etter 16 uker hadde ca. 20 % i flutikasongruppen og flutikason/salmeterolgruppen behandlingssvikt, mot 30 % i montelukastgruppen (hasardratio 1,6).

Studien burde også ha omfattet en behandlingsarm med inhalasjonssteroid én gang daglig for å belyse om dette ville hatt samme effekt på astmakontrollen som en daglig dosering av kombinasjonspreparatet, ifølge en kommentar i Ugeskrift for Læger (2007; 169: 2496).

Publisert: 23. august 2007. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.